

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e221566/facsimile.pdf> (tilgået 29. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

de Forslag, som ere bleve fremfattede idag, der vilde blive satte under Afstemning?

Forsmanden: Der er ikke fremfat noget bestemt Forslag, men hvis Anvendelsen skulde blive tillædt, troer jeg ikke, at der kan være noget imod, at de ogsaa stattede under Afstemning.

Spørg: Det af Comiteens Arbejde Forsmand gjorte Andragende, om at erholve forinden Bemærkningerne fra Rigsforsamlingen Side til at dele Betænkningen og derved Brev Drøvelser, vil det i alle Tilfælde komme under Afstemning?

Forsmanden: Ja naturligvis. Den Arbejde Rigsdagmand for Brænde Amt 4de District (Grundtvig) har Ordet.

Grundtvig: Det offentlige Liv hos os, siger det offentlige Liv i hvad man kalder politisk eller paa Dansk borgerlig Retning, er endnu saa nyt, at det maa tage Tid, før vi kunde blive ret vendte dertil, og det føler vist ingen tvivl, end de af os, der ere bleve grove i Kamrene, hvad enten det nu var Svendekammeret eller et af de andre. Det er derfor meget muligt, at jeg ikke blot har taget fejl med det Spørgsmaal, som jeg for en Maaned siden rettede til Rigsforsamlingen i vor 4de Røde, men at jeg ogsaa i Dag tager fejl ved de to andre Spørgsmaal, som jeg agter at retze til Rigsforsamlingen og den 4de Røde. Men det er ogsaa meget muligt, at Rigsforsamlingen sig vil vide videre at afsøge mit Andragende, og at det maatte vide vare i sig selv for en, hvis Ministeriet idag ligeledes uden videre afsøgte mine Spørgsmaal; thi Afspøisning uden videre er ikke blot en haard Behandling, som vi ikke uden betydelig Ryddelighed skulle vide berynde, men det er ogsaa noget, som er usæl for alle mulige slags Forskninger, og derfor vil fattige Sty for den frit Uttring af det offentlige Liv, eller derfor vil nogetde forandre den Overenskomst, hvorefter vi i de nye Forhold allerede er komne til, da havde vi tabt, da vilde det gaae vort ekkede Forhold, da vilde det gaae Danmark ilt.

Det Spørgsmaal, som jeg idag vil tage mig den Frihed at gjøre til den høitærede Udvalgsminister, er, som bestemt, foranlediget ved det Uddrag af Forberetningen til Baron Dindind-Golmsfeldts i Frankfurt, som offentlig har været meddelt i den Dødeligste Tidende Nr. 11 og hvor ved det Brudstykke deraf, som lyder saaledes:

„Jeg behøver ikke at anmode Hr. Rensens om forsmødelige Uttringer, hvorefter nærværende Justits vil foranlede Dem, at fastslaa en saadant og forsmødelig Tone. En saadan vil forsmødeligt mere og mere sine Indgang, og ligesom jeg har antaget, at mine fælle Medlemmer vilde have leveret Dem tilstrækkelig Stoff til at vise, at vore Røstninger ingenlunde ere fremfattede ved Hæstet, at for en usaturlig Krig foresat, saaledes gjæder det mig, at den danske Rigsforsamlings 4de Røde vil give Dem et nyt Argument i Hænde til end ydermere at overtale os, at Nationen helst udgaaer Kampens Forsættelse, saalange der er mindre Udsigt til ved Underhandlinger at opnaae en hæderlig Fred.“

Jeg vil imidlertid ingenlunde spørge om Al, hvad der kan falde mig og flere enten kunstet eller bezaenketlig i dette Brudstykke. Jeg vil ifte engang spørge om Meningen med de bezaenketlige Uttryk „en usaturlig Krig“; dette Udtryk, brugt om nærværende Krig med Tysklands, som efter hele Historiens Vidnesbyrd er den naturlige af alle Krige, som det danske Folk enten har ført eller kan komme til at føre. Jeg vil kun spørge om, hvorefter Ministeriet ønsker, at det skal forhaand af Rigsforsamlingen og Folket, at vor 4de Røde, hvorefter Rigsforsamlingen uden videre afsøgte et Andragende af mig, om paa Holsten Begne at gætte et vist bestemt Udtryk for Rigsforsamlingen, at dette Røde og denne Afspøisning skulde kunne overtale Hønden om, at Nationen, at det danske Folk helst vilde udgaae Kampens Forsættelse, saalange der var mindre Udsigt til ved Underhandlinger at opnaae en hæderlig Fred. Denne, som mig synes, meget dristige Forklaring af Rigsforsamlingens Tone, og den, som mig ogsaa synes, ikke blot meget forsmødelig, men ogsaa forsmødelig Tone til Hønden (Kutter), det er, hvad jeg nu som dansk Rigsdagmand abbeder mig nærmere Oplysning om.

Premierministeren: I den Danske Rigsforsamlings Røde den 6te Januar 1849 stillede Rigsdagmanden for Brænde Amt 4de District et Andragende, der gik ud paa, at Rigsforsamlingen uden fra g-

te sig til Forhandlinger skulde anvende hele Rigets Styrelse til at fæste Danmark fuld Raadighed over Høringstidens Støt.

Dette blev uden Forhandling afsøgt med et Stemmesiferal af 103 paa 131 Stemmeværende.

At denne Andragendes Skæbne maatte Ministeriet vilde kunne bruge den Slutning, at den store Høst i Rigsforsamlingen hvoften kunne eller vilde betegne Forhandlingerne som fragesløst, endamlere skæbne, at man, som Andragendes Arbejde stiller havde været, „skulde lade Pænnen hvile for at lade Svaret Riste“, eller, hvad der vel betyder det samme, afbryde Forhandlingerne, for naar at lade den for en Tid haandfærdige Krigstilstand indtræde paam.

Saavist som denne Slutning maa anses berettiget, og saavist som Rigsforsamlingen for dens Bevættelse af den almindelige Anstæelse af et givet Forhold ikke ved at lade nogen paalideligere Raadshof end den, der umiddelbart eller medelbart fremgaaer af et overveende Stemmetal i denne Sal, — saavist maatte ogsaa Udvalgsministeriet, ved at erbede Baron Dindind-Golmsfeldts Beretningen om Arbejde af 6te Januar, med hele kunne være sig, som det er. Rigsforsamlingen troer at lade overensstemmende med Sandhed og ilmet at handle i Holstens Røde, naar den søger at bibringe vore Medlemmer den Overenskomst, at Nationen helst vil udgaae Kampens Forsættelse, saalange der er nogen Udsigt til ved Underhandlinger at opnaae en hæderlig Fred.

Nogen Anstæelse af det erbedte Røde, som saadant, har man længe hørtet utaligt eller paalagt Baron Dindind at uttale for Ministeriet i Frankfurt. Det ser formentlig klart nok af Ordene i den offentliggjorte Justits, at Beretningen om høit Rigsdagmanden i sin er ham meddelt som et blandt flere Brevier paa, at de have Uret, som, paa Grund af de skedende forsmødelige Røstninger til Landets Høst, søge at slaae den danske Nation en utaalmodig Høst efter Krigens Forsættelse, mens Rigsforsamlingen og Folk saadantigen kun ønske, rustet og uforberedt at møde Kampen, naar en hæderlig Fred er kan opnaae ved Underhandlinger.

Hvortil det jeg endnu vil et Svær paa den Uttring, som den Arbejde Interpellant har fremført angaaende hvad der skal forhaand ved „usaturlig Krig“. En Krig maa dog vistnok kaldes usaturlig, som er opstaaet mellem toende Broderfolk, som i en Kasse af Haandbreder have været forenede med hinanden under en Rigsforsamling, under en Styrelse. At alle Krige maa man anse for mere usaturlig, der er en Borgerkrig som denne. Det er det, som jeg har villet betegne, og jeg troer, at enhver rigtig Borger vil være enig med mig her. (Mange Stemmer: Ja! Ja!)

Grundtvig: For at begynde med den sidste Uttring af den høitærede Minister maa jeg sige, at naar man kalder en Krig usaturlig, om det saa var, jeg ved ikke, imellem hvilke Folk, kunde man jo ligesom forsvare dette Udtryk, da det just ikke er den naturlige Tilstand, og det kan jo da ogsaa forsvares, naar man kalder det en usaturlig Krig, der er opstaaet ved det høitærede Dyr i Høstet i en Rigsforsamling, der vistnok, dersom den har gjort nogen Forberet imellem os Tyskere og dem, har gjort det til deres Høstet. (Flere Stemmer: Ja!) Men hvorefter kan vi dog vel kalde det usaturlig, hvad der i det Mindste haade er høitærede og nødvendigt, det er, at vi lade Svaret imod Dyrerne, og heller ikke skulde jeg have tænkt, at det kunde kaldes usaturlig, hvad jo Taler her er om, at vi lade Svaret imod de Dyr, som uden allermindste Ret ere komne til os for at haare Dyrerne til; og herom, mener jeg, var Tale. Der var Tale om en Meddelelse til Centralmagten, som har forsvaret dette Svær paa af Høstet, til den Centralmagt, som har erklæret og erklærer endnu, at den ikke vil taale, at Siedvig afbrødes fra Høstet, eller at Siedvig nogenlunde maa sigtes til Danmark, saaledes som det har været det ligesom Haandbreder, og som altsaa fraver, at det skal anses ligesom Høstet for at høre til det høitærede Forbund. Tilgættelig mener, jeg uden at være blind for, hvad man nu kalder Borgerkrigsens Røstler, at jeg godt kunde sige, og at jeg maa sige det fremdeles, at en Krig med Tyskland, som den vil være om Siedvig, alligevel ikke er usaturlig, men at den ligger som noget andet naturligt i de høitærede Forhold, som have bestaaet og